

Jenks, Ch. 1996. *The Postmodern Child*. pp. 13-25 in Brannen, J.- O'Brien.

Jenks se ve své stati zabývá konstrukcí pojmu dětství. Konkrétněji řečeno náplní a vnímání tohoto konceptu modernitou a postmodernitou (respektive člověkem v příslušné době žijícím). V tomto proudu úvah se také nemůže vyvarovat rozboru významů obou termínů. Modernita s jejím vnímání dětí jako budoucnosti lidstva dle Jenkse počíná Rousseauovým dílem *Emil*. Postmodernitu, dítě vnímající nostalgicky, potom „odhalili“ ve svých textech Bell a Touraine.

Budeme-li se věnovat modernitě a jejímu nazírání na dítě, bude třeba věnovat více pozornosti slovnímu spojení „budoucnost lidstva“. Aby bylo možné dítě vidět jako kulturní kapitál, jako něco vzdělavatelného a pro život a pokrok člověka důležitého, muselo tomu předcházet několik sociálních skutečností či událostí. Patřila mezi ně například specifická dělba práce, tak jak se vyvinula v období industrializace. Tato dělba také zavdala podnět ke vzniku konceptu nukleární rodiny. Nepochybně také ovlivnila to, proč ji dnes považujeme za tolik samozřejmé uspořádání rodinných vazeb a sociálních interakcí. Pojítkem výše zmiňovaných sociálních změn byla víra v osvícenství a emancipaci, která člověku dávala pocit moci. Moci i nad sebou samým – odtud mj. pramení důraz na vzdělávání stejně jako svázanost rodiny a státu.

Postmodernista, podle autorů tento koncept užívajících, znamenala zpřetrhání (respektive jeho odhalení) blízkých sociálních vazeb individua k širší sociální síti. Znamenala deziluzi, probuzení se z velkého snu o velkých vyprávěních a ideologiích. Stejně tak se změnilo i nazírání na dítě a jeho roli. Dle Becka je potom dítě jedinou pevnou sociální vazbou, kterou si postmoderní člověk může udržet. Dětství se tak stává jediným vztahem, do kterého se v pomíjivé době vyplatí investovat. Dítě již potom není tolik závislé na rodičích jako rodiče na něm. Dítě má tedy jakousi ambivalentní pozici, kdy je vytoužené, potřebné a na druhé straně reprezentuje závislost „postmoderního lidstva“.

V tomto okamžiku se naskýtá hned několik otázek. Pokud Beck mluví o vztahu rodičů a dětí jako o pevném a jistém, zatímco jiné vztahy chápe jako flexibilní, nedůvěryhodné, *nezanedbává přitom fakt, že ani vztah k dítěti není zcela neflexibilní? Pokud používá formulaci, že „dítě se stalo konečnou alternativou samotě“, jak se vypořádá s páry, které se dobrovolně rozhodnou pro bezdětnost (singles)? Mohlo by odpovědi na tyto otázky být to, že Jenks v celém svém textu dětství pojímá jako ideální typ, něco co není možné v realitě v čisté formě najít?*